

Складові елементи ефективної ресурсної політики комерційного банку

Розглянуто сутність ресурсної політики банку, обґрунтовано її поділ на акумуляційну та капіталотворчу політику, охарактеризовано складові ресурсної політики – депозитну політику, політику запозичень, політику капіталізації, кредитну та інвестиційну політику. Визначено проблеми реалізації ресурсної політики українських банків в умовах фінансової кризи.

Ключові слова: банки, ресурсна політика банку, депозитна політика, кредитна політика, фінансова криза.

Розвиток української банківської системи спричинив загострення конкуренції між банками за ресурси та ефективні напрямки їх розміщення. На сучасному етапі для успішного функціонування та розширення діяльності банківської установи недостатньо залучати кошти за нижчою ціною, а розміщувати за вищою, для цього необхідно створювати ефективну систему управління ресурсами. Фінансова криза, яка розпочалася в Україні у 2008 р., поставила перед банками низку проблем, про які вже встигли забути – масове вилучення депозитів, зниження довіри до банківської системи та національної валюти, нестабільність валютних курсів, труднощі у залученні ресурсів на внутрішньому та міжнародному ринках. На сьогодні беззаперечним є факт, що діяльність українських банків у 2009 р. буде здійснюватися у надзвичайно складних умовах, і тому одним із першочергових завдань економічної політики держави є збереження банківської системи і недопущення банкрутств банків. Важливе значення при цьому має створення умов для формування ресурсної бази банків з метою сприяння здійсненню їх основного завдання – кредитування національної економіки. Проте й самі банки повинні максимально ефективно здійснювати управління ресурсами, які мають у своєму розпорядженні, і шукати нових шляхів для зміцнення свого ресурсного потенціалу. Зазначене є пріоритетом ресурсної політики українських банків на сучасному етапі.

Незважаючи на те, що процеси формування і розміщення банківських ресурсів є об'єктом досліджень багатьох українських та зарубіжних науковців – М. Алексеев, О. Барановського, О. Васюренко, А. Вожжова, В. Кочеткова, А. Мороза, В. Лагутіна, Г. Панової та ін., жоден із дослідників цього питання не розглядає ресурсну політику комерційного банку як комплексний механізм управління банківськими ресурсами.

Тому метою статті є обґрунтування необхідності формування і реалізації банками ресурсної політики, а також визначення і характеристика її складових.

Банки як фінансові посередники, що відіграють надзвичайно важливу роль у перебігу економічних процесів, можуть проводити власну політику, однією із складових якої є ресурсна політика. Відповідно банківську політику можна розглядати як узагальнююче поняття. Так, Г.С. Панова розглядає банківську політику як сукупність елементів: депозитної політики; кредитної політики; політики в сфері організації розрахунково-касового обслуговування клієнтів; процентної політики; валютної політики; політики щодо здійснення окремих банківських операцій (консалтингових, трастових, фондів, електронних та ін.). Крім того, банківська політика повинна включати такі складові елементи, як політику в сфері управління ризиками банку, його рентабельністю, персоналом тощо» [1]. Частина із перелічених елементів банківської політики безпосередньо стосується формування

і розміщення банківських фінансових ресурсів, решта стосується цього процесу опосередковано. Відповідно, сукупність тих елементів банківської політики, за допомогою яких банк залучає ресурси на фінансовому ринку та розміщує їх серед позичальників, можна розглядати як його ресурсну політику.

Виходячи з вищевикладеного, ресурсну політику комерційного банку ми розглядаємо як систему заходів, які здійснює банк з метою визначення найефективніших шляхів формування і розширення його ресурсної бази та використання наявних банківських ресурсів.

Основними напрямками ресурсної політики комерційного банку є:

- акумуляція тимчасово вільних грошових коштів економічних суб'єктів;
- формування власного капіталу банку;
- розміщення банківських ресурсів у сфері найефективнішого їх використання з метою отримання максимального прибутку [2].

Розглядаючи напрями ресурсної політики банку, слід зазначити, що два перших пов'язані з акумуляцією банківських пасивів (депозитів, запозичених та власних коштів), а третій передбачає трансформацію цих пасивів у кредити та інвестиції, за рахунок чого створюється промисловий та торговий капітал.

Відповідно у складі ресурсної політики можемо виділити дві складові:

- акумуляційну політику, що, в свою чергу, поділяється на депозитну політику, політику запозичень та політику капіталізації;
- капіталотворчу політику, яка поділяється на кредитну та інвестиційну політику (рис. 1).

Охарактеризуємо зміст окремих складових ресурсної політики комерційного банку.

Теоретичний підхід до діяльності сучасних банків свідчить, що кожен комерційний банк включає у механізм банківського менеджменту необхідність розробки і реалізації депозитної політики. Депозитна політика – це комплекс заходів із формування депозитного портфеля, а також різноманітні форми та методи щодо реалізації конкурентних переваг на ринку депозитних послуг із метою забезпечення необхідних обсягів депозитних ресурсів.

Депозитна політика передбачає розробку науково обґрунтованих підходів до організації відносин банків з юридичними, фізичними особами та державою щодо

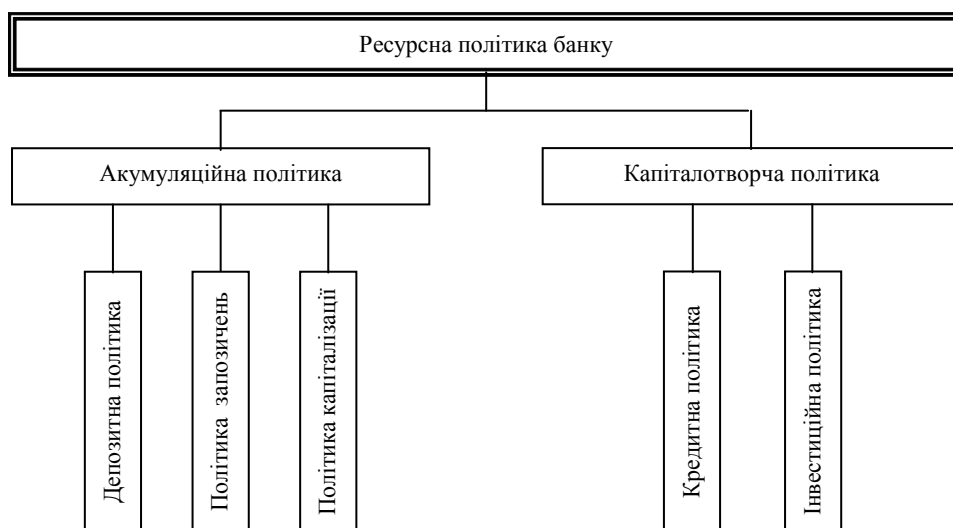

Рис. 1. Структура ресурсної політики банку (власна розробка автора)

залучення їх тимчасово вільних коштів, а також визначення завдань у цій сфері та проведення практичних заходів для їх реалізації. При здійсненні депозитної політики враховуються принципи організації депозитних операцій та їх зв'язок із грошовим оборотом, співвідношення економічних та організаційних методів управління депозитними операціями, форми депозитів та сфера їх застосування, порядок відкриття та закриття рахунків, порядок зарахування і вилучення грошових коштів клієнтів, граничні строки зберігання коштів на депозитних рахунках [3].

Кожен банк як суб'єкт депозитного ринку намагається реалізувати свої інтереси за умови врахування впливу політики центрального банку та базуючись на конкретних умовах функціонування депозитного ринку. Депозитна політика комерційного банку повинна бути спрямована на оптимізацію витрат для залучення коштів на депозитному ринку за умови їх ефективного використання. Такий механізм реалізації інтересів усіх суб'єктів депозитного ринку формує ціну на депозитні кошти. На середню процентну ставку за депозитами впливають такі чинники: 1) ринковий рівень процентної ставки за депозитами, який залежить від кон'юнктури грошового ринку; 2) структура депозитної бази, управління якою має важливе значення для регулювання прибутковості та зниження очікуваних витрат. Так, зростання частки дорогих депозитних інструментів призводить до зростання процентних витрат, з іншого боку, висока питома вага низькооплачуваних ресурсів сприяє підвищенню рентабельності, але призводить до зниження рівня ліквідності балансу банку.

Досвід функціонування української банківської системи показує, що основним джерелом формування ресурсів є депозити фізичних та юридичних осіб. Так, станом на 1 грудня 2008 р. вони склали близько 40% від загального обсягу фінансових ресурсів банківської системи [4]. Згідно із Законом України «Про банки і банківську діяльність» банківською діяльністю називається залучення у вклади грошових коштів фізичних і юридичних осіб та розміщення зазначених коштів від свого імені, на власних умовах та на власний ризик, відкриття і ведення банківських рахунків фізичних та юридичних осіб. Тобто приймання вкладів від юридичних і фізичних осіб є однією із трьох основних банківських операцій.

Комерційні банки самостійно встановлюють процентні ставки та комісійну винагороду за своїми операціями. Банку, згідно із Законом, забороняється встановлювати процентні ставки та комісійні винагороди на рівні, нижчому від собівартості банківських послуг.

Останніми роками спостерігається стійка тенденція до зростання ролі коштів фізичних осіб у формуванні ресурсної бази банків. На кінець 2008 р. питома вага цих коштів у зобов'язаннях банків склала 27% [4]. Прискорене зростання вкладень населення у банки значною мірою пов'язане з тим, що на сучасному етапі розвитку фінансового ринку в Україні населення має не надто широкий вибір фінансових інструментів для капіталізації своїх грошових доходів. З огляду на нерозвиненість фондового ринку та низьку надійність і прибутковість цінних паперів, основною формою організованих заощаджень населення в Україні протягом останніх років залишаються депозити в установах банків. Зростанню їх обсягів не перешкоджає ні зниження процентних ставок за депозитами, ні перспективи запровадження оподаткування отриманих процентів. Слід зазначити, що і для банків у 2001–2007 рр. залучення тимчасово вільних коштів фізичних осіб стало одним із пріоритетних завдань. Така тенденція наближає банківську систему України до банківських систем розвинених країн, де депозити населення традиційно є основною складовою ресурсної бази банків. Проте кризові явища другої половини 2008 року спровокували суттєвий відплив коштів фізичних осіб із банків. За інформацією Національного банку України, вклади населення в національній валюті зменшилися у листопаді на 4,6 млрд. грн., а депозити юри-

дичних осіб – на 2,8 млрд. грн. У жовтні депозити фізичних і юридичних осіб зменшився на 9,1 млрд. грн. Таким чином, за два місяці з банківської системи було вилучено гривневих депозитів на 16,5 млрд. грн. [5].

Загальна тенденція до зростання депозитного портфеля банків за таких умов була збережена завдяки запровадженню обмежень на дострокове вилучення депозитів та переоцінці валютних депозитів на балансах банків у зв'язку з обвалом валютного курсу гривні.

Не менш важливим джерелом формування банківських ресурсів в Україні є депозити юридичних осіб. Так, у структурі зобов'язань банків їх частка за станом на 1 грудня 2008 р. склала 17% [4]. Проте особливістю їх формування є те, що ці кошти здебільшого зберігаються на поточних рахунках або на короткострокових депозитах (терміном до 1 року). Зазначене зумовлено характером діяльності господарюючих суб'єктів, які набагато частіше потребують додаткового фінансування з боку банків, аніж можуть виступати вкладниками останніх. Тому використання коштів юридичних осіб як довгострокових банківських ресурсів є обмеженим з огляду на короткостроковий характер їх формування.

Депозити клієнтів є традиційним джерелом ресурсів банків, проте за умов розширення банківської діяльності виникає потреба у пошуку нових джерел зростання ресурсної бази. Одним із таких джерел є запозичення ресурсів на фінансовому ринку. Л. О. Примостка називає операцію запозичення коштів купівлею фондів, а джерела запозичення – недепозитними зобов'язаннями банку [6]. Особливість запозичених коштів у тому, що ініціатором їх формування виступає банк, тоді як ініціатива у процесі формування депозитів належить клієнтам. Запозичуючи кошти на фінансовому ринку банк самостійно визначає, скільки грошей і на який період йому потрібно. Відповідно, для управління цим процесом банки повинні розробляти і реалізовувати політику запозичень, сутність якої можна визначити як сукупність заходів банку щодо формування портфеля недепозитних зобов'язань.

Підходи до управління недепозитними джерелами ресурсів почали розвиватися у банківській практиці розвинених країн у 1970-х роках під впливом концепції пріоритетних стосунків із клієнтами. Зазначена концепція передбачала надання банком усіх кредитів, що можуть принести прибуток. За такого підходу рішення про надання кредиту часто приймалося раніше, ніж рішення про формування ресурсів [7]. Тому коли коштів було недостатньо, банки змушені були шукати дешеве і доступне джерело їх поповнення. Таким джерелом стала купівля коштів в інших учасників фінансового ринку. З часом перелік недепозитних джерел розширився за рахунок використання цінних паперів.

У вітчизняній економічній літературі вирізняють такі основні джерела запозичення коштів банками:

- позики у центральному банку;
- міжбанківський ринок ресурсів;
- проведення операцій РЕПО;
- міжнародний фінансовий ринок;
- ринок депозитних сертифікатів;
- ринок комерційних паперів;
- позики у небанківському секторі [6].

Які саме з перелічених джерел буде використовувати банк, залежить від низки чинників, серед яких визначальну роль відіграють вартість запозичення ресурсів, строки погашення, надійність та доступність джерела, кредитні можливості банку-позичальника (капітал, рейтинг, можливості продажу облігацій).

Реалізація політики запозичень комерційного банку має низку особливостей з огляду на характер функціонування фінансового ринку. Перш за все, мають застосовуватися гнучкі підходи до управління запозиченими ресурсами – потреба в

них розраховується як різниця між вихідними і вхідними грошовими потоками банку, з урахуванням як реальних, так і очікуваних значень. Крім того, необхідно враховувати високу чутливість до змін процентної ставки та короткостроковий характер операцій запозичення. Банк не може використовувати цінові методи управління, оскільки ставки за позиками встановлюють кредитори.

У міжнародній практиці ставки запозичень здебільшого визначаються за методом «базова ставка плюс» (як базова може використовуватися LIBOR, облікова ставка центрального банку тощо). Величина кредитного спреду відображає рівень кредитного ризику, пов'язаний із банком-позичальником, який залежить від кредитного рейтингу останнього. Цей рейтинг визначає також можливості запозичення коштів банком через випуск і розміщення цінних паперів власного боргу. Для банків із низьким рейтингом такі джерела запозичень майже недоступні або занадто дорогі. Тому політика запозичень має бути скерована також і на підтримання високої репутації банку, підвищення його надійності і платоспроможності.

Останніми роками значна кількість українських банків забезпечувала свої потреби у довгострокових фінансових ресурсах за рахунок запозичень на європейському фінансовому ринку. Проте фінансова криза зробили такі запозичення на сучасному етапі фактично неможливими. Ті нечисленні банки, яким наприкінці 2008 р. вдалося залучити зовнішні кредити (як правило, дочірні структури іноземних банків), в основному використали їх для рефінансування старих боргів [8].

Третьою складовою акумуляційної ресурсної політики банку є політика капіталізації. Це система заходів банку щодо формування власної капітальної бази. Банківський капітал відіграє визначальну роль у процесі створення і функціонування комерційного банку, хоча становить незначну частину банківських ресурсів. За станом на 1 грудня 2008 р. частка капіталу у ресурсах банківської системи України склала 11,8% [4]. Головною метою політики капіталізації є залучення та підтримка достатнього обсягу капіталу для розширення діяльності та забезпечення захисту від ризиків.

Величина капіталу визначає обсяги активних операцій банку, розмір депозитної бази, можливості запозичення коштів на фінансових ринках, максимальні розміри наданих кредитів та інші важливі показники, які істотно впливають на діяльність банку.

Реалізуючи політику капіталізації, банк може поповнювати власний капітал за рахунок внутрішніх та зовнішніх джерел. У першому випадку джерелом зростання капіталу є нерозподілений прибуток банку. Нарощування капіталу за рахунок прибутку є дешевим і не призводить до розширення кола власників банку, а отже, дає можливість зберегти існуючу систему контролю за діяльністю банку і уникнути зниження дохідності акцій унаслідок збільшення їх кількості в обігу. Завданням банку в даному випадку є визначення оптимального співвідношення між величиною прибутку, що скеровується на поповнення капіталу, та розміром дивідендних виплат акціонерам банку. У міжнародній практиці стабільність дивідендної політики відіграє важливу роль для підтримання репутації банків, тому останні значну частину своїх прибутків спрямовують на виплату дивідендів за акціями, віддаючи перевагу зовнішнім джерелам зростання капіталу.

Серед зовнішніх джерел слід виокремити емісію акцій, субординований борг та продаж активів. Банки вдаються до перелічених способів, коли необхідно забезпечити отримання великих обсягів коштів протягом короткого періоду часу. Найчастіше використовується емісія звичайних та привілейованих акцій, хоча це – один із найдорожчих способів нарощування капіталу, який передбачає розширення кола власників банку і може призвести до зміни власників контрольного пакету акцій. При плануванні емісії керівництво банку має визначити шляхи за-

безпечення певного рівня прибутковості для підтримки стабільного рівня виплат дивідендів. У протилежному випадку акції банку знецінюватимуться.

Залучення субординованого боргу банки можуть здійснювати банками у формі довгострокових цінних паперів чи боргових зобов'язань. Порівняно з емісією акцій субординовані зобов'язання є дешевшим джерелом коштів із тривалим терміном обігу (як правило, 10-15 років) та фіксованою процентною ставкою. Проте доступність такого джерела фінансування значною мірою залежить від особливостей законодавчого регулювання банківської діяльності. Навіть у країнах із розвиненими банківськими системами субординований борг становить невелику частину банківських ресурсів. Його залучення доступне лише для великих банків, які користуються довірою інвесторів. Невеликі банки емісії довгострокових боргових зобов'язань, як правило, не проводять через високу вартість та низький попит з боку інвесторів.

Політика капіталізації комерційного банку в процесі залучення капіталу із зовнішніх джерел має базуватися на результатах глибокого фінансового аналізу альтернативних варіантів та їх впливу на величину прибутку. При цьому необхідно взяти до уваги відносну вартість та ризик, пов'язаний із кожним джерелом, методи державного регулювання та доступність, а також оцінити довгострокові перспективи та наслідки.

Кредитна політика комерційного банку – це стратегія і тактика банку щодо спрямування залучених коштів на кредитування клієнтів банку. Вона дає змогу планувати, регулювати, контролювати, раціонально організувати взаємовідносини між банком і його клієнтами щодо зворотного руху грошових коштів.

Кредитна політика банку визначається, по-перше, пріоритетами у виборі клієнтів і кредитних інститутів; по-друге, нормами та правилами, що регламентують практичну діяльність банківського персоналу, який реалізує ці пріоритети на практиці. Отже, здатність управляти ризиком (зокрема кредитним) залежить від компетентності керівництва банку, фахової підготовки та досвіду персоналу, осіб, що займаються відбором конкретних кредитних заяв і формують умови кредитних договорів.

Загалом кредитна політика у розрізі стратегії включає пріоритети, принципи та цілі окремого банку на кредитному ринку, а стосовно тактики – фінансовий та інший інструментарій, що використовується даним комерційним банком для реалізації його цілей при здійсненні кредитних угод, правила їх здійснення, регламент організації кредитного процесу.

В Україні кредитна політика комерційного банку залежить від двох груп чинників – зовнішніх та внутрішніх. Кожен банк визначає власну кредитну політику, беручи до уваги всю множину ризиків, якими він обтяжений і які впливають на ефективність його діяльності.

До найважливіших зовнішніх чинників належать: загальний стан економіки країни, темпи інфляції, темпи зростання валового внутрішнього продукту (ВВП), дефіцит бюджету тощо; грошово-кредитна політика Національного банку; рівень доходів населення, здатність споживати банківські послуги, наявність соціальних пільг тощо; регіональна та галузева специфіка функціонування банку; рівень конкуренції; рівень цін на банківські продукти та послуги; соціальна напруга; попит на позики банку з боку клієнтів.

До найважливіших внутрішніх чинників, які визначають кредитну політику банку, належать: кредитний потенціал банку; ступінь ризику та прибутковості окремих видів позик; стабільність депозитів; спектр виконуваних операцій і послуг; забезпеченість позик; професійна підготовленість, кваліфікація та досвід персоналу банку; клієнтура банку; цінова політика банку; практичне володіння персоналом банку теорією та інструментарієм управління ризиками.

Кредитна політика банку створюється з метою контролю за ризиками в процесі найбільш ефективного розміщення кредитних ресурсів. Особливе значення надається комплексному характеру взаємовідносин із клієнтурою. Основними пріоритетами кредитної політики є:

1. Якісні активи.
2. Прибутковість.
3. Поступове зростання кредитного портфеля.

Якісними активами вважаються ті активи, що забезпечують адекватний процентний дохід навіть за умови негативних макроекономічних змін чи умов ведення бізнесу. Натомість не можуть вважатися якісними активами такі, що за даних умов забезпечені заставами, гарантіями тощо, але можливо, перестануть приносити дохід при зміні зовнішніх умов. Відповідно якісним кредитом може вважатися той забезпечений кредит, що може бути погашений у встановлені строки без виникнення проблем чи труднощів у позичальника. В Україні під впливом кризових явищ різко зросла частка проблемних кредитів у кредитному портфелі банків. Так, за 11 місяців 2008 р. сума проблемних кредитів зросла майже в 2,5 рази, і є всі підстави прогнозувати її подальше збільшення з огляду на знецінення національної валюти, зниження цін на нерухомість тощо.

Кредитна політика банку повинна орієнтуватися на створення стабільних, прибуткових для банку відносин із клієнтурою, а вартість кредитів мусить відображати ризик. Прибутковість відносин із клієнтом слід максимізувати шляхом «перехресного продажу» для забезпечення оптимального співвідношення ризику і дохідності. Банкам необхідно уникати ситуацій, коли щодо клієнта не планується інших відносин, окрім кредитних. Повинен бути розроблений чіткий план дій щодо продовження співпраці з клієнтом.

Зростання кредитного портфеля банку неможливе без забезпечення належної якості активів та досягнення оптимального співвідношення між ризиком та дохідністю. Ріст кредитного портфеля має контролюватися з метою уникнення неприйнятної концентрації ризику за галузями, позичальниками, регіонами, видами кредитів тощо. Щоб досягнути найкращого розміщення ресурсів, кредитна політика банку має відповідати:

- вимогам центрального банку;
- місії і цілям банку;
- кредитній культурі банку;
- безпеці та обережності, що означає участь лише в законних та розумних щодо ризику угодах.

Інвестиційна політика банку передбачає формування системи цільових орієнтирів інвестиційної діяльності, вибір найефективніших способів їх досягнення. В організаційному аспекті вона виступає як комплекс заходів щодо організації та управління інвестиційною діяльністю, спрямованих на забезпечення оптимальної структури інвестиційних активів, зростання рівня їх прибутковості за допустимого рівня ризику.

Розробка інвестиційної політики ускладнюється тим, що вона повинна реалізовуватися на основі ретельного перспективного аналізу, прогнозування зовнішніх і внутрішніх умов діяльності банку. Крім того, визначення основних напрямів інвестиційної політики пов'язане з проблемами дослідження та оцінки альтернативних варіантів інвестиційних рішень, розроблення оптимальної моделі інвестиційного розвитку. Суттєво ускладнює цей процес мінливість зовнішнього середовища діяльності банків, що передбачає необхідність періодичного коригування інвестиційної політики. Тому її формування може відбуватися із труднощами навіть в умовах сталого розвитку економіки.

Підсумовуючи викладене, слід зазначити, що ефективна ресурсна політика на сучасному етапі функціонування фінансової системи України відіграє надзвичайно важливу роль у забезпеченні фінансової стійкості та платоспроможності банку, збереженні довіри до нього з боку вкладників та інвесторів. З огляду на це, банки повинні приділяти належну увагу розробці усіх охарактеризованих у статті складових ресурсної політики з метою забезпечення формування необхідної ресурсної бази, що дасть можливість задовольнити потреби клієнтів та забезпечити прибуткову діяльність самих банків. Політика банків повинна бути скоригована з урахуванням умов фінансової кризи, яка за прогнозами експертів триватиме і в 2009 р., а це означає переорієнтацію депозитної політики та політики запозичень на нові джерела ресурсів, модернізацію та перегляд цілей кредитної та інвестиційної політик.

Список використаних джерел

1. Панова Г. С. Кредитная политика коммерческого банка / Г. С. Панова. – М. : ИКЦ «ДИС», 1997. – 464 с.
2. Рисін В. В. Економічна сутність ресурсної політики банку / В. В. Рисін // Современные аспекты финансового управления экономическими процессами : [Материалы Всеукр. науч.-метод. конф., г. Севастополь, 5-8 сентября 2007 г.]. – Севастополь : Изд-во СевНТУ, 2007. – С. 283.
3. Коцовська Р. Р. Банківські операції : [навч. посібник] / Р. Р. Коцовська, О. П. Павлишин, Л. М. Хміль. – К. : УВС НБУ, 2007. – 390 с.
4. Основні показники діяльності банків України на 01.12.2008 року [електронний документ]. – Режим доступу : // www.bank.gov.ua.
5. Депозити в листопаді скоротилися на 7,4 млрд. грн. [електронний документ]. – Режим доступу : // www.bank.gov.ua.
6. Примостка Л. Фінансовий менеджмент у банку / Л. Примостка. – К. : КНЕУ, 2004. – 468 с.
7. Синки Дж. Финансовый менеджмент в коммерческом банке и в индустрии финансовых услуг / Дж. Синки ; пер. с. англ. – М. : Альпина Бизнес Букс, 2007. – 1018 с.
8. Одарюк А. Ресурсная зависимость [електронний документ] / А. Одарюк. – Режим доступу : // www.finance.ua. – 19.11.2008.

Рисин В.В. Составные элементы эффективной ресурсной политики коммерческого банка.

Рассмотрена сущность ресурсной политики банка, обосновано ее разделение на аккумуляционную и капиталотворческую политику, охарактеризованы составные ресурсной политики – депозитная политика, политика ссуд, политика капитализации, кредитная и инвестиционная политика. Определены проблемы реализации ресурсной политики украинских банков в условиях финансового кризиса.

Ключевые слова: банки, ресурсная политика банка, депозитная политика, кредитная политика, финансовый кризис.

Rysin V.V. Components of Commercial Bank's Effective Resource Policy.

The essence of bank's resource policy has been considered, its division into accumulation and capital formation policy has been substantiated, the components of resource policy such as deposit policy, policy of capitalization, borrowing policy, credit and investment policy are described. The problems of Ukrainian banks' resource policy realization in the condition of financial crisis have been determined.

Key words: banks, bank resource policy, deposit policy, credit policy, financial crisis.

Надійшло 23.04.2009 р.